

Sygn. akt I C 907/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2023 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący sędzia (del.) Marcin Polit

Protokolant stażysta Dominika Głębocka

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2023 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. R.

przeciwko V. B.

o zapłatę

na skutek sprzeciwu pozwanego od wyroku zaocznego, wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 3 lutego 2021 roku w sprawie XXV C 459/20

I. zaskarżony wyrok zaoczny w całości utrzymuje w mocy;

II. nakazuje pobranie od pozwanego V. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwoty 788,62 zł (siedemset osiemdziesiąt osiem złotych i sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 907/22

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 4 listopada 2019 roku (data stempla pocztowego – k. 34) powód W. R. wniósł o zasądzenie od pozwanego V. B. na jego rzecz kwoty 41 398,76 USD (dolarów amerykańskich) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 29 marca 2016 roku strony zawarły umowę pożyczki, zgodnie z którą powód zobowiązał się zapłacić pozwanemu kwotę 35 000 USD, a pozwany zobowiązał się zwrócić tę otrzymaną kwotę w terminie do dnia 30 czerwca 2016 roku. Pożyczka oprocentowana była na 6% w skali roku. Pozwany nie wywiązał się z obowiązku zwrotu pożyczki. W dniu 25 lipca 2016 roku strony zawarły kolejną umowę, na mocy której pozwany zobowiązał się do zwrotu tej kwoty w terminie do dnia 21 października 2016 roku z oprocentowaniem od kwoty głównej w wysokości 5% w skali roku. Zobowiązanie nie zostało spełnione (pozew – kk. 3-6).

Wyrokiem zaocznym z dnia 3 lutego 2021 roku Sąd Okręgowy:

1. zasądził od V. B. na rzecz W. R. kwotę 41.398,76 USD (słownie: czterdzieści jeden tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem dolarów amerykańskich siedemdziesiąt sześć centów) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 4 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;

2. zasądził od V. B. na rzecz W. R. kwotę 13.319 zł (słownie: trzynaście tysięcy trzysta dziewiętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5.417 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

3. wyrokowi w pkt. 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

(wyrok zaoczny – k. 50)

Na skutek złożonego przez powoda wniosku o nadanie klauzuli wykonalności ww. wyrokowi zaocznemu postanowieniem z dnia 12 marca 2021 roku Sąd Okręgowy oddalił ten wniosek (wniosek – k. 54; postanowienie – k. 57).

Na skutek wniesionego przez powoda zażalenia postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2021 roku Sąd uchylił postanowienie z dnia 12 marca 2021 roku oraz nadał klauzulę wykonalności ww. wyrokowi zaocznemu w zakresie pkt 1 wyroku jako orzeczeniu natychmiast wykonalnemu (zażalenie – kk. 65-66; postanowienie – k. 69).

W dniu 17 marca 2021 roku (data stempla pocztowego – k. 119) pozwany V. B. wniósł sprzeciw od wyroku zaocznego, w którym wniósł o uchylenie wyroku zaocznego w całości, oddalenie powództwa w całości, zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności wyrokowi zaocznemu oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu. W treści sprzeciwu pozwany podniósł m.in., że „istota przedmiotowej sprawy nie jest związana tylko z zawarciem umowy pożyczki, ale dotyczy prowadzonych przez strony interesów związanych z ekspansją (...) w K.” (sprzeciw – kk. 72-75).

Postanowienie z dnia 3 września 2021 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności (postanowienie – k. 128).

W piśmie z dnia 20 września 2021 roku stanowiącym odpowiedź na sprzeciw od wyroku zaocznego powód wskazał m.in., że akcje spółki (...) nie stanowiły zabezpieczenia umów pożyczki, gdyż nie zostały przeniesione na pozwanego, a zatem jedynym faktycznym zabezpieczeniem spłaty pożyczki były przekazane powodowi szafiry które jednak okazały się faktycznie bezwartościowe. Powód wyraża gotowość do ich zwrotu pozwanemu (pismo – kk. 141-142).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 marca 2016 roku strony zawarły umowę pożyczki z zabezpieczeniem wekslowym, zgodnie z którą powód zobowiązał się zapłacić pozwanemu kwotę 35 000 USD, a pozwany zobowiązał się zwrócić tą otrzymaną kwotę w terminie do dnia 30 czerwca 2016 roku. Pożyczka oprocentowana była na 6% w skali roku.

Zgodnie z pkt 5 umowy, posiadała ona zabezpieczenie w postaci kolekcji różnej wielkości i jakości, nieoszlifowanych i oszlifowanych szafirów naturalnych o łącznej wadze 200 gramów. W przypadku naruszenia tej umowy pożyczkobiorca miał przekazać pożyczkodawcy wskazane szafiry, które pożyczkodawca mógł sprzedać na wolnym rynku za dowolną cenę. W myśl pkt 5 lit. c umowy, jeżeli cena ze sprzedaży szafirów na wolnym rynku będzie niższa niż kwota główna pożyczki, włącznie z odsetkami, pożyczkobiorca miał przekazać pożyczkodawcy taką liczbę w pełni opłacanych akcji w spółce (...) wg wyceny w dacie pożyczki których wartość równa będzie wartości dolarowej różnicy pomiędzy ceną sprzedaży szafirów a kwotą główną pożyczki podanej powyżej, włącznie z narosłymi odsetkami, a niniejsza umowa miała być uważana wtedy za wykonaną i wygasłą. Zgodnie z pkt 9, umowa podlega przepisom prawa polskiego i zgodnie z nimi należy ją interpretować.

W. R. oraz V. B. prowadzili razem interesy – założyli razem (wraz z T. B. – pasierbem W. R., oraz A. J.) spółkę w K. – (...), powiązaną z (...) sp. z o.o., a zatem mającą na celu rozwijanie działalności(...)w K. Zawarta między stronami pożyczka miała na celu pokrycie wkładu pieniężnego V. B. w ww. spółkę. W późniejszym okresie spółka zbankrutowała, a wzajemnie relacje i zaufanie stron do siebie pogorszyło się (tłumaczenie umowy – kk. 9-10; kopia umowy – kk. 171-172; zeznania pozwanego V. B. – kk. 166v., kk. 298-299; zeznania świadka A. J.– kk. 260-263; zeznania świadka T. B. – kk. 272-274; zeznania powoda W. R. – kk. 296-298).

Celem zabezpieczenia pożyczki V. B. przekazał W. R. szafiry, o których mowa w umowie (zeznania pozwanego V. B. – kk. 166v.-167).

W dniu 25 lipca 2016 roku strony zawarły kolejną umowę, na mocy której pozwany zobowiązał się do zwrotu kwoty 35 000 USD w terminie do dnia 31 października 2016 roku z oprocentowaniem od kwoty głównej w wysokości 5% w skali roku (tłumaczenie umowy – kk. 11-12; kopia umowy – kk. 173-174).

Pozwany nie wywiązał się z obowiązku zwrotu pożyczki (bezsporne).

Wiadomością mailową z dnia 31 stycznia 2018 roku W. R. wezwał V. B. do spłaty pożyczki nie później niż do godz. 17:00 czasu w (...)w dniu 14 lutego 2018 roku (tłumaczenie wiadomości mailowej – k. 15).

W piśmie z dnia 5 grudnia 2018 roku (nadanym w placówce pocztowej w dniu 6 grudnia 2018 roku) stanowiącym wezwanie do zapłaty pełnomocnik W. R. wezwał V. B. do zapłaty kwoty 39 986,36 USD z tytułu umowy pożyczki w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W piśmie wskazano, że przekazane przez V. B. zabezpieczenie w postaci szafirów nie przedstawia wartości umożliwiającej zaspokojenie roszczenia, dlatego też W. R. wyraża wolę zwrócenia wszystkich otrzymanych szafirów, jak również nie jest on zainteresowany nabyciem udziałów w (...) (wezwanie wraz z potwierdzeniem nadania – kk. 16-22).

Zgodnie z wyceną rzeczoznawcy jubilerskiego z dnia 7 listopada 2019 roku wykonaną na zlecenie powoda, wartość przedmiotowych szafirów w liczbie 64 wynosi (...) CAD (dolarów kanadyjskich), tj. ok. (...) USD (wycena wraz z opisem – kk. 143-158; zeznania powoda W. R. – k. 296v.).

Oświadczeniem z dnia 11 września 2023 roku powód oświadczył pozwanemu, że zamierza zwrócić w całości otrzymane szafiry, zaś jeżeli pozwany uważa, że przedstawiają one istotną wartość, to prosi pozwanego o ich spieniężenie i spłatę części swojego zadłużenia z tytułu umowy pożyczki, które na dzień 31 sierpnia 2023 roku wynosi 50 209,30 USD (oświadczenie – k. 309).

W piśmie z dnia 10 października 2023 roku skierowanym do powoda pozwany V. B. polecił powodowi, by zatrzymał szafiry oraz wskazał, że otrzymana kwota 35 000 USD tytułem pożyczki została w znacznej części wykorzystana na pokrycie zobowiązań (...) z tytułu nabycia udziałów w (...) na pokrycie bieżących kosztów, w tym wynagrodzenia dla T. B. (syna powoda) A. J. czy opłaty za wynajem magazynu i biura (pismo wraz z tłumaczeniem – kk. 311-321).

W wiadomości mailowej z dnia 7 maja 2018 roku skierowanej do A. J. pozwany V. B. wyraził wolę spłaty zobowiązania z tytułu umowy pożyczki na rzecz W. R., pisząc „W taki lub inny sposób zapłacę rachunek. (...) Jakims sposobem w końcu to zapłacę” (wiadomość mailowa wraz z tłumaczeniem – kk. 326-327).

V. B. miał świadomość, że wartość szafirów nie jest w stanie pokryć w całości uzyskanej kwoty pożyczki – w jego ocenie mogą one pokryć 1/4 bądź 1/3 wartości tej pożyczki (oświadczenie pozwanego – kk. 334).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione wyżej dowody z dokumentów (ich kopii), zeznań świadków, powoda oraz pozwanego.

Niesporny między stronami był fakt zawarcia umowy pożyczki – choć strony nie były w stanie przedłożyć do akt sprawy jej oryginału, jak również oryginału umowy z dnia 25 lipca 2016 roku (w której to jedynie przedłużono termin spłaty tej pożyczki), to przedłożono ich kserokopie wraz z tłumaczeniem, a ich prawdziwość potwierdziły zeznania świadków oraz dowody z przesłuchania obu stron.

Sąd pominął pozostałe dowody, uznając je za nieprzydatne w kontekście końcowego rozstrzygnięcia – dotyczyło to w szczególności dokumentacji (umowy akcjonariuszy (...)) oraz obszernych, szczegółowych zeznań świadków i stron w zakresie prowadzonych przez strony interesów w (...) spółki (...). W szczególności strona pozwana podnosiła kwestię wzajemnych rozliczeń stron i tego, na co w rzeczywistości została przeznaczona uzyskana przez pozwanego kwota pożyczki, oraz obszernie wywodziła w przedmiocie rzekomych działań powoda na niekorzyść założonej przez strony spółki – wszystko to pozostawało bez znaczenia dla przedmiotu sprawy, którym była sama umowa pożyczki, na mocy której pozwany wyraźnie zobowiązał się do jej spłaty. Jednocześnie zaś należy zaznaczyć, że zarówno kolekcja

szafirów, jak też akcje w spółce (...) stanowiły jedynie zabezpieczenie na wypadek niewykonania zobowiązania, a nie obligatoryjny sposób spłaty pożyczki.

W ocenie Sądu w obliczu ww. okoliczności zbędny i zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania byłby dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy jubilerskiego na okoliczność ustalenia wartości szafirów z uwagi na fakt, iż jak przyznał sam pozwany, ich wartość nie jest w stanie pokryć wartości pożyczki. W ocenie Sądu prywatna wycena rzeczoznawcy jubilerskiego z dnia 7 listopada 2019 roku wykonana na zlecenie powoda była wystarczająca na wykazanie tej okoliczności i uznanie, że wartość szafirów oscyluje wokół kwoty 1 000 USD, zaś kwota pozostała do spłaty pożyczki wynosiła 41.398,76 USD. Ostatecznie okazało się, że nie jest możliwa spłata pożyczki również w sposób opisany w pkt 5 lit. c umowy (skoro spółka stron ostatecznie zbankrutowała, zaś jej akcje nie przejawiały żadnej wartości – tak zeznania powoda na k. 296v.). Również z podobnych przyczyn Sąd pominął dowód z zeznań świadka T. S., uznając, że powyższy stan faktyczny został dostatecznie wykazany wskazanymi wyżej dowodami.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo podlegało uwzględnieniu.

Przedmiotem badania w niniejszej sprawie była umowa pożyczki (kk. 9-10), którą zawarły strony. Zgodnie z pkt 9 umowy, podlega ona przepisom prawa polskiego i zgodnie z nimi należy ją interpretować, w związku z czym Sąd dokonał wykładni jej zapisów kierując się regulami określonymi w art. 65 k.c. oraz badał zasadność powództwa na podstawie art. 720 i nast. k.c.

Jak wskazano wyżej, pozwany nie kwestionował zarówno faktu zawarcia umowy, jak również faktu, iż udzielone zabezpieczenie (w myśl art. 720⁽³⁾ k.c.) w postaci szafirów nie jest w stanie zaspokoić powoda jako wierzyciela. Twierdził co prawda, że stanowią one 1/4 bądź 1/3 kwoty pożyczki, jednak nie wykazał tego faktu w żaden sposób, a to na nim spoczywał ten ciężar na gruncie art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., wobec czego twierdzenia te podlegały pominięciu na gruncie art. 233§2 k.p.c. Jak ustalono, w oczywisty sposób szafiry te (o wartości łącznej ok. 1 000 USD) nie są w stanie zaspokoić wierzyciela w zakresie dochodzonego roszczenia. W dodatku nie można również uznać, by sensem zabezpieczenia uregulowanego w art. 720⁽³⁾ k.c. miał być obowiązek zaspokojenia się z tytułu zabezpieczenia po stronie wierzyciela. Przeciwnie – jest to jedynie uprawnienie leżące po stronie wierzyciela, ale w świetle art. 720 k.c., biorący pożyczkę (w tym przypadku pozwany) zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy, którą pożyczył, co też wynika z punktu 2 umowy oraz punktu 2 umowy z dnia 25 lipca 2016 roku i powód ma prawo do zaspokojenia w takiej właśnie formie. Ponadto nie mogło umknąć uwadze, że w wiadomości mailowej z dnia 7 maja 2018 roku skierowanej do A. J. sam pozwany V. B. wyraził wolę spłaty zobowiązania z tytułu umowy pożyczki na rzecz W. R..

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, samo roszczenie należało uznać za w pełni zasadne, a co za tym idzie orzeczenie o zasądzeniu kwoty 41 398,76 USD w punkcie 1 wyroku zaocznego za w pełni prawidłowe. Odsetki zasądzono od dnia wniesienia pozwu po myśli art. 481§1 k.c. Koszty procesu jak w punkcie 2 wyroku zaocznego orzeczono na podstawie art. 98§1 i §3 k.p.c. oraz §2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, zgodnie z odpowiedzialnością za wynik sprawy. W przedmiocie rygoru natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł w punkcie 3 wyroku zaocznego na podstawie art. 333§1 pkt 3 k.p.c.

W przedmiocie kosztów sądowych uiszczonych tymczasowo przez Skarb Państwa tytułem pokrycia wynagrodzeń tłumacza Sąd orzekł jak w punkcie II wyroku na podstawie art. 98§1 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Na orzeczoną kwotę złożyły się kwoty: 319,50 zł (postanowienie – k. 223), 117,28 zł (k. 277), 234,56 zł (k. 302) i 117,28 zł (k. 343).